

Dumunifenw jumɛnw kapi ni tɔw ye ?

Dumunifenw jumɛnw kapi ni tɔw ye ? Be damine ni Salone jɔnjɔn maana ye min be sunw la numan kan, maana duman don min nafanɗan tɛ ! Tariku in be i ko duguw kɛnɔ jɔgɔndanw kɛ cogo, ni daliluw mankutuli ye, min be sunw ka balolanw suguyaw nafan ye. Dɔnkili minnu b'a kɛnɔ olu ni maana kalanni be taga jɔgɔn fɛ ka maana kɛ i ko poyi. Kunnafoɗi dɔ be gafe in kɛnɔ ka bɔ kenya tɛgilama yɔrɔ ka jɛsin denmisɛnw ma sunw ka balolanw nafan kan. Kunnafoɗi in be sinsin dumuni suguya cayali nafan kan dun ka fa sira fɛ.
Jaw bɛnɛn don kumakanw ma, o fana be ben kalanso sabannan kalandɛnw ka daniya hake ma.

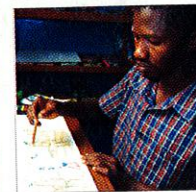
Sebennikebagaw ka kibaruya

Isha M Kaira. Kalandɛn don iniwerisite la, kalanje kadi a ye. Kabini a sisan 9 a ye sebenni dɔnni y'a yɛrɛ la « n tun t'a dɔn ko sebenni kadi, fo nye n seko ye siɲɛ fɛlɔ » a kot en.

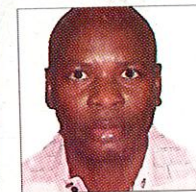

Elizabeth Newelle, Karamɔgɔ don Hobart ni Willian Smith Geneve New York jamana na.

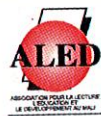
Ja dilanbaga ka kibaruya

Lamin Turay o be wele ko Lamzo, a bangenna ka mɔgɔya Freetown, a ye ja dilanni baara damineyen kabini a fitini. A kɛra karamɔgɔ ye san 1992. Den fila b'a fɛ.

Bayɛɛmabaga ka kibaruya

Daniyeli Damele : Koperatiwu Jamana ka arajow kuntigi don.

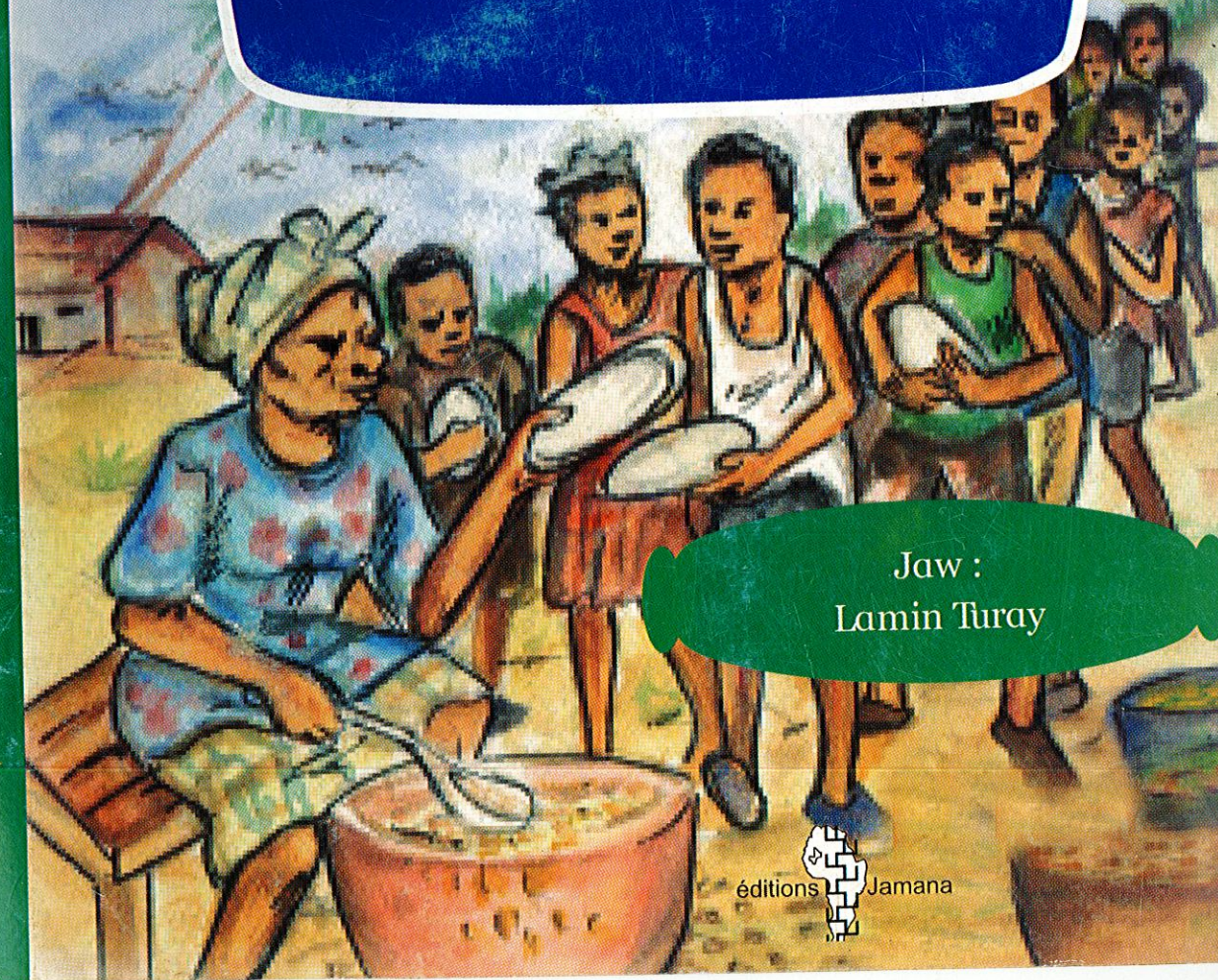

Affaires ɛtrangerɛs, Commerce et Dɛveloppement Canada
Foreign Affairs, Trade and Development Canada
Projet rɛalisɛ avec l'appui financier du gouvernement du Canada accordɛ par l'entremise du Ministɛre des Affaires ɛtrangerɛs, Commerce et Dɛveloppement

Dumunifenw jumɛn nafa ka bon ?

Isa M. kɛra ni Elizabeti Neweli

Jaw :
Lamin Turay

Hakilina jira karaməgəw la

Kumafen senetaw ka nɔgɔndan

Sani kalanni cɛ. K'a fɔ kalandenw ye, i ko min bɛ kɛ duguw kɔnɔ barita nɔgɔndanw senfɛ cogo min na, maana in bɛ yɛrɛ mankutuli de kan sun saba ni nɔgɔn cɛ : bananku, ku ani pɔmiteri. Bɛ b'i waso k'ale de nafan ka bon kenya la ka tɛmɛ tɔw kan.

Aw y'a kɛ u k'u hakili jagabɔ ani k'u hakilina lafasa u yɛrɛw ni nɔgɔn cɛ ani kalanso ni nɔgɔn cɛ. Aw ye kalandenw pininka n'u hakilila ko senefɛn sun dɔ bɛ se sɔrɔ. N'o don, jumen kelen ? (aw y'a f'u ye u k'u jɛ mada kosebɛ, jaabi bɛ bala mɛgɔ la !) O kɔ u n'u tɔ nɔgɔnw b'u hakilinaw falɛn. Aw ka sɔrɔ k'a jini kalanden saba walima naani fɛ u k'u ka jaabi fɔ kalanso ye. Kalanni kɔ fɛ, u bɛ se k'u ka jaabi sanga maana ta ma.

Kalanni tuma. Gafɛ kalanni kama aw bɛ jɔyɔrɔw tilan kalandenw ni nɔgɔn cɛ : kuma lasela, dugutigi lunbala, ku, pɔmitere, bananku, dugutigi denke n'a denmuso senefɛnw sun ninnu kelen kelen fana kanubaga jekuluw bɛ yɛn, ku, pɔmiteri ani bananku. Aw y'u kɛ ka maana kalan siɛ caman. Ni kalandenw tɛ ka maana kalan fururu, aw y'u lajɔ ani k'a fɔ u ye u ka segin sebenni sira laban kan.

Kalanni kɔfɛ. Aw ye kunnafoni sɛbɛn. Aw ye kalanso tilan jekulu naani ye. Aw y'a jini jekulu kelen kelen fɛ a ka Salone jɔnjɔn yɔrɔ kalan k'a lafa o min bɛ dumunifɛnw bɛ la puman kan ani k'a bɛ kelen kelen ka daliluw sɛbɛn : ku, pɔmitere, bananku ani dugutigi denmuso.

Aw ye jɛkafɔ labɛn : Aw y'a jini kalandenw fɛ u ka sɔsɔli kɛ senefɛn sun saba ani dugutigi denmuso cɛ. Aw y'a fɔ u ye ko jekulu kelen kelen bɛ k'a ka kumalasela sugandi. Aw bɛ sɔrɔ ka kuma nɔgɔnya don u kelen kelen ni nɔgɔn cɛ.

Sunw ka jini kenya ma

Sani kalanni cɛ aw ye dajɛ nataw sɛbɛn walanba kan : gilisidi, poroteyini, lipidi, fiburu, kalisiyɔmi.

Aw y'a jɛ fɔ ko balolanw de ko don, fɛn minnu bɛ sɔrɔ sunw na n'u b'an balo. Maana in bɛ olu balolanw de kan.

Aw ye kunnafoni sɛbɛn. Aw y'a jini kalandenw fɛ u ka katimu nata in ci u' ka sɛbɛnfura kan. U ka kan ka numanfɛ tuloma lafa kalan ketɔ la.

Balolanw	sunw
Gilisidi	
Poroteyidi	
Lipidi	
Fiburu	
kalisiyɔmu	

Aw y'u kɛ k'a sɛbɛn. Dɔnkili bɛ jekulu kelen kelen bɛ bolo k'u ka sun kɔ kɔrɔ don Salone jɔnjɔn na dumunifɛnw bɛ la puman kan. Nka balo dafalɛn dɔnkili tɛ yɛn o min bɛ sinsin dumuni sugu caya kan sisan u ye dɔnniya sɔrɔ balolanw kan farikolo tɛ taga minnu kɔ. Aw y'a jini kalandenw fɛ u ka dɔnkili dilan balodafalɛn kan.

Kumafen senetaw ka nɔgɔndan

Isa M. kɛra ni Elizabeti Neweli

Samije be ka foori ani sumanw ladonni be sen na.
« Walasa ka sumanw ladonni jenaje ke » dugutigi
Lunbala ko « an be na jəgəndan ke k'a dən kumafen
seneta min kaji ni təw ye. Bananku, Ku ani Pəmiteri ye
kumafen senetaw ye. Jən de be na jənjon sərə ? »

4

« Dugutigi ni səgoma », Bananku ko ten. « Ne nana ka
kumafen senetaw ka jənjon ta ».

« I be tulon na, Bananku » Pəmiteri y'a jaabi ten.
« Jənjon ye ne ta ye ! »

Ani o la ku file nin ye, a nana, a n'a fe məgəw.

« Dugutigi ni səgoma » ku ko ten. « Ninnu ye ne ka məgə
ye ». Anw nana jənjon mine, barisa an de ta don ».

5